

Kiss Katalin

Tervezés lépcsről lépésre I: ötletek, felvetések

 NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:

Divat- és stílustervezés

A követelménymodul száma: 0991-06 A tartomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-021-50

TERVEZÉS LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE I. ÖTLETEK, FELVETÉSEK

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Lehetőséget kap, hogy egy nívós folyóirat divattal foglalkozó oldalán munkáival bemutatkozzon. A felkészülési idő a fotózásig lehetővé teszi, hogy egy új kollekciót készítsen erre az alkalomra. Mindenképpen ötletes, egyéni, figyelemfelkeltő anyaggal szeretne megjelenni, sokat vár ettől a lehetőségtől. Eddigi tervezési munkái a megrendelők, vagy a pályázati kiírások által kötöttek voltak, most viszont szabad kezet kap, önön múlik, milyen inspirációt választ, és melyik úton indul el.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

HOGYAN FOGJUNK HOZZÁ A TERVEZÉSHEZ?

1. Mielőtt egy hirtelen ötlettel elköteleznénk magunkat egy izgalmasnak tűnő inspirációs témának, mindenképpen **tájékozódunk kell**. Nincs annál kellemetlenebb, mint amikor úgy hisszük, hogy feltaláltuk a "spanyolviaszt", aztán belebotlunk a sajátunknak vélt ötletünkbe egy régebben, más által már megoldott munkánál. A naprakész tájékozottság egy magára valamit is adó tervezőnél alapvető követelmény, e nélkül nem tudnánk eredeti, új produktumokat létrehozni.

Információk beszerzésére ma már nem csak a könyvtárak, divatmagazinok, divatbemutatók állnak rendelkezésünkre, hanem a divattal foglalkozó internetes portálok is. Ismernünk kell a régebbi korok viselettörténetét, a kortárs tervezők munkásságát, a divat- és színtrendeket, előrejelzéseket és a piac igényeit egyaránt.

2. A megfelelő **inspiráció** kiválasztására nincsenek merev szabályok, hiszen egyéniségünktől függ, mitől kezd el fantáziánk szárnyalni. Egy kreatív alkotó szinte bármilyen témából ki tud indulni, elég, ha érdeklődéssel, nyitott szemmel figyeli a világot. Kereshetünk forrásanyagot a természeti környezetünkből, más művészeti ágak alkotásaiból, a kultúra, a tudományok, a technika területéről, vagy akár egy egyszerű hétköznapi jelenségből, elvont fogalomból is.

Nézzünk néhány példát a különböző inspirációk alapján létrehozott öltözékekre, öltözkészletekre:

1. ábra. Példa: Ananász ihlette női öltözék fiatalok számára próbababán és modellen – organdi, pamutvászon, pamutjersey, egyéni technika, gépi hímzés, applikáció¹

2. ábra. Balra: Zöldborsó termés alapján tervezett női öltözék részlete – selyem, hungarocell golyók – Jobbra: Öltözék zenei inspiráció (The White Stripes együttes: Blue Orchid című száma) alapján egy videokliphez – organza, egyéni technika²

¹ Forrás: Diákmunka – Zováth Fanni 2006. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

² Forrás: Diákmunka – Komjáti Beáta Zita 2008. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – a szerző saját fotója
Diákmunka – Lakatos Gabriella 2006. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – fotó: M. Fodor Éva

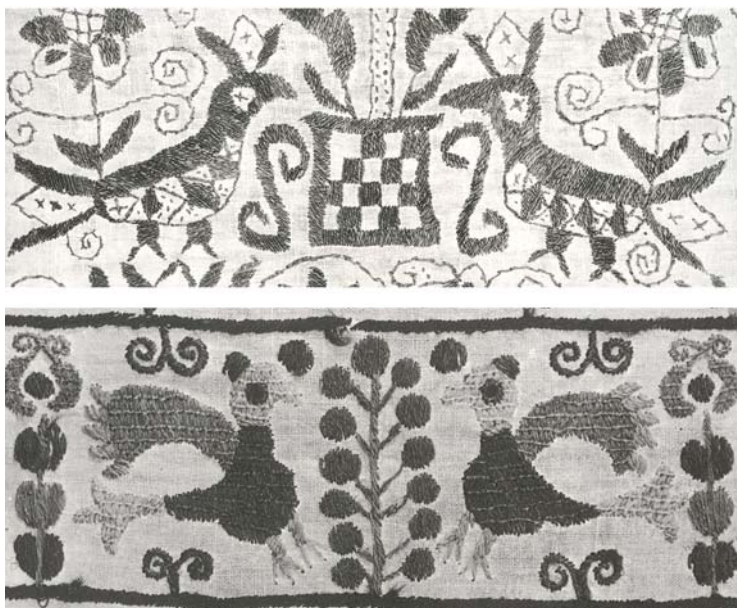
3. ábra. Jobbra: Példa egy eszkimó viseletek inspirációja alapján, fiatalok számára tervezett kézműves öltözetre – filc, gyapjújersey, nyúlszőr, pamut és gyapjúfonalak, kézi szövés, kézi hímzés, applikáció, egyéni technika³

4. ábra. Két részlet az eszkimó viseletek inspirációja alapján tervezett öltözekről: a nyüstös szövőszéken pamutfonalból, rongyból, nyúlszőrből szőtt saját készítésű kapucni és a ruhán lévő, stílushoz illő kézműves díszítés, applikáció és hímzés⁴

³ Forrás: Diákmunka – Kovács Mónika 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – Divatfotó: Földi Viktor

⁴ Forrás: Diákmunka – Kovács Mónika 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – Divatfotó: Földi Viktor

5. ábra. Ízelítő a magyar népművészet madármotívumaiból és az ezekből kiindult tervezési munka eredménye: egy fiatalok számára tervezett női felsőrész – pamutjersey, szitanyomás⁵

3. Kiindulási témánk kiválasztása után szöveges és képi anyagot kell gyűjtenünk, mely közelebb visz a választott inspiráció hangulatához. Ez a **gyűjtőmunka** kiterjedhet formákra, színekre, színösszeállításokra, struktúrákra és faktúrákra is. Az inspirációs anyagból készíthetünk *kollázst*, *montázst* vagy a témához illő formában mappába rendezhetjük. Ez az ízlésesen és igényesen szabadkézzel, vagy számítógépes programmal elkészített gyűjtőmunka nem csak a tervezési munkánk előkészítésére szolgál, – gyakran a tervdokumentáció szerves része, mellyel megrendelőinket, elbírálóinkat segítjük produkciónk könnyebb értelmezésében.

Emlékeztetőül:

Kollázs: Művészeti alkotás, amelyet különböző anyagok (papír, fotó, textil, fa, fém stb.) darabjaiból illesztenek össze.

Montázs: A képzőművészetben a XX. század elejétől alkalmazott technika, amelynek során már meglévő képeket, fotókat és rajzokat illesztenek, szerkesztenek össze valamilyen új egységbe.

⁵ Forrás: Diákmunka – Tot Angelika 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – a szerző saját fotója

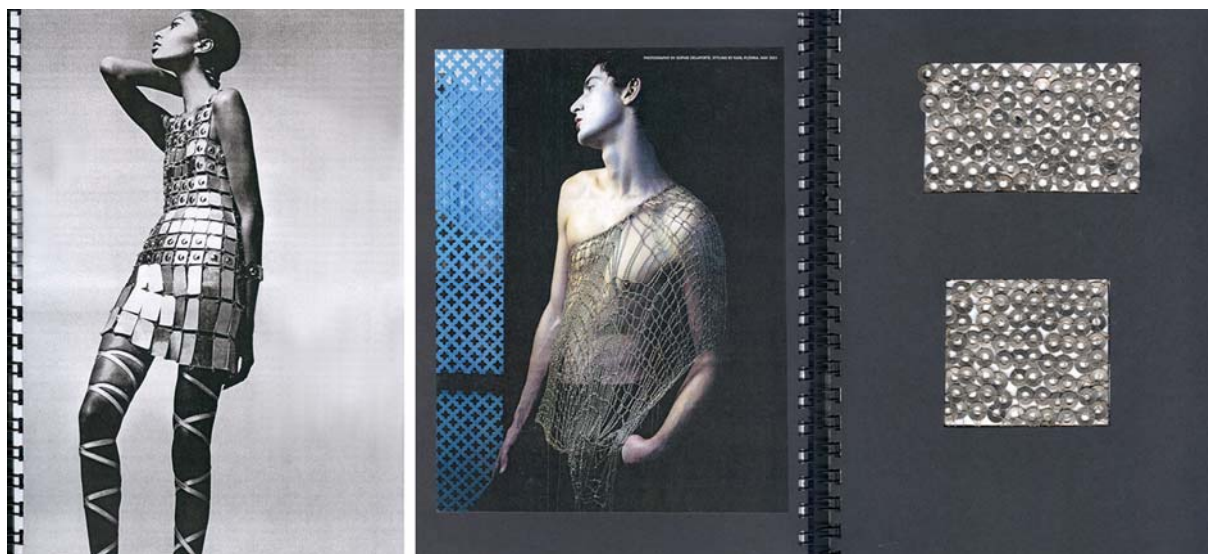
6. ábra. Zenei hangulatú inspirációs anyag – montázs technikával megjelenítve (részlet)⁶

7. ábra. Inspirációs anyag – rajz, montázs, anyagmanipulációk, színhangulatok⁷

⁶ Forrás: Diákmunka – Lakatos Gabriella 2006. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

⁷ Forrás: Diákmunka – Pápai Lilla 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

8. ábra. Inspirációs anyag részletei füzetbe rendezve – a gyűjtött oldalak azonos hangulatúak, néhol felületi kísérletekkel kiegészítve – fénymásolt, nyomtatott anyag, fűzött fémfaktúra-kísérletekkel⁸

9. ábra. Eszkimó-gyűjtés, inspirációk és anyagkísérletek saját készítésű, stílusos könyvecskékbe fűzve – az anyaghasználat is harmonizál az ennek alapján tervezett kézműves öltözékekkel (papír, tusrajz, filcek, szitanyomás, nyúlszőr, kézi hímzés, csontgombok⁹

⁸ Forrás: Diákmunka – Gspann Zsuzsa 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

⁹ Forrás: Diákmunka – Kovács Mónika 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

4. A forrásanyag összegyűjtése után következik a **vázlatozás**, vagy öltözékek tervezése esetén lehetséges kiindulás a **makettek elkészítése** próbababán. Az előbbieknél elképzeléseinket két dimenzióban ábrázoljuk a nekünk legmegfelelőbb rajz-, illetve festőeszközökkel. A másik módszerrel közvetlenül az emberi alakot imitáló próbababára "dobjuk fel" háromdimenziós elképzeléseinket makettező anyagokkal, pl. drapériákkal, vagy jól bevált formatanulmányok készítésére: a papírruha. Végül a jól sikerült ötleteinket utólag rögzíthetjük fényképezőgéppel, vagy szabadkézi rajzeszközökkel.

10. ábra. Példa a próbababán, párhuzamos, tépett textilszalagokból kialakított modellezésre – részlet az iskolai év végi kiállításról és ízelítő a divatfotókból 2006.¹⁰

A próbababán történő makettezés, fordított módszernek tűnik, de nem számít újdonságnak a divattervezésben, mivel az *haute couture* tervezők is régóta alkalmazzák. A hagyományos szabászati megoldásoktól eltérő, szokatlan, egyéni és nagyvonalú öltözeékompozíciókat kísérletezhetünk így ki. A tervezésben nagyobb szabadsággal dolgozhatunk, szobrászati bravúrokkal készíthetjük formai tanulmányainkat. Mindig a látványból, a nagy formákból induljunk ki, ha különlegességre törekszünk, a praktikus, hordhatósági problémákkal ráérünk később foglalkozni. Munkánk közben újabb ötletek, variációk, születnek, ezeket fényképezőgéppel, vagy gyors skiccekkel rögzítve, egy egész kollekciót, sorozatot, formatanulmányt elkészíthetünk.

¹⁰ Forrás: Diákmunka – Benus Dániel 2006. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – Divatfotó: Bertalan Péter

Emlékeztetőül:

Haute couture: (francia) „magas szabászat” – magas színvonalú és kivitelű ruhakészítést jelent, mely csak az exkluzív, egyedi gyártású divatcikkre vonatkozik.

11. ábra. Példa a próbababán, illetve élő modellen alakított, ókori lepelruhák inspirációja alapján tervezett redőzött, elegáns alkalmi öltözékre és variációira – elastikus jersey, gépi- és kézi varrás – Balra: a készítés folyamata – Jobbra: a divatfotó¹¹

A formai ötleteket, tanulmányokat megelőzheti, vagy párhuzamosan kísérheti az anyagokkal való **kísérletezés** is, mely a *struktúrákból*, *faktúrákból* indul ki.

Emlékeztetőül:

Struktúra: felépítés, szerkezet

Faktúra: az alapanyag (pl. felület) kidolgozási módjai

A formának és a funkciónak, az öltözékkreációhoz tervezett struktúrának és faktúrának, vagy a struktúrákhoz és faktúrákhoz tervezett öltözékeknek mindig harmonikus egységet kell képeznie.

¹¹ Forrás: Diákmunka – Hegyi Dóra 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – Fotó: Varga Mónika

12. ábra. Példa egy faktúra-kísérletre – "játék az áttetszőséggel" – különböző színű organza alapanyagok, melyek egymásra fektetve moiré hatásúak, ezüst hímzőfonal, vágás, tépés, hajtogatás, kézi varrás¹²

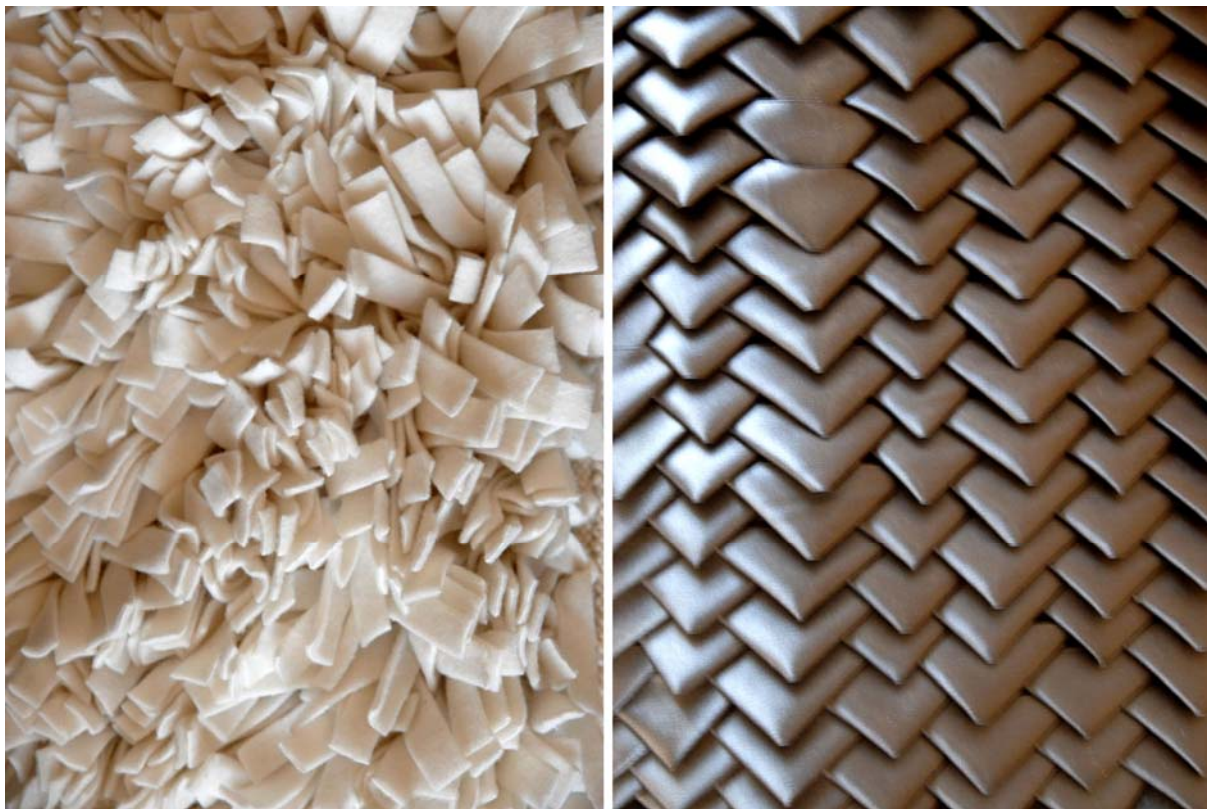
Emlékeztetőül:

Moiré: (francia) ejtsd: moáré: a víz fényéhez, egy bedobott kavics utáni vízszintes hullámaihoz, vagy a fa erezetéhez hasonló mintázat neve. A szó a textiliák áruismeretéből is ismert, olyan kelmét jelent, melyet harántripsz kötésű selyemszövetek hengerek közötti préselésével állítanak elő.

13. ábra. Moiré mintázat

¹² Forrás: Diákmunka – Kasza Bettina 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – a szerző saját fotója

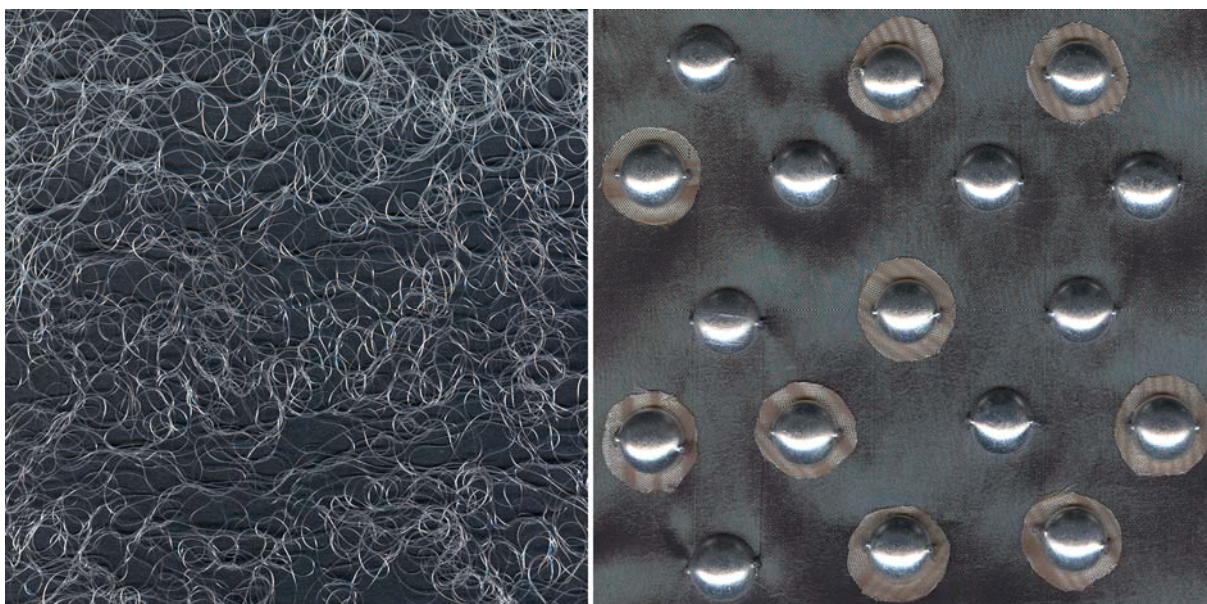
14. ábra. Struktúra és faktúra-kísérletek – Balra: szövés-kísérlet csomózott technikával vágott textilszalagokból és fonalból – Jobbra: hajtogatott, alapszövetre varrott szaténszalagok¹³

15. ábra. Struktúra és faktúra-kísérletek – szövés újrahasznosított anyagokból (egy pályázati kiírás alapján) – felvágott műanyagzacskók, filmszalagok¹⁴

¹³ Forrás: Diákmunka – Gedeon Boróka 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – a szerző saját fotója

¹⁴ Forrás: Diákmunka – Csatári Alexandra 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – a szerző saját fotója

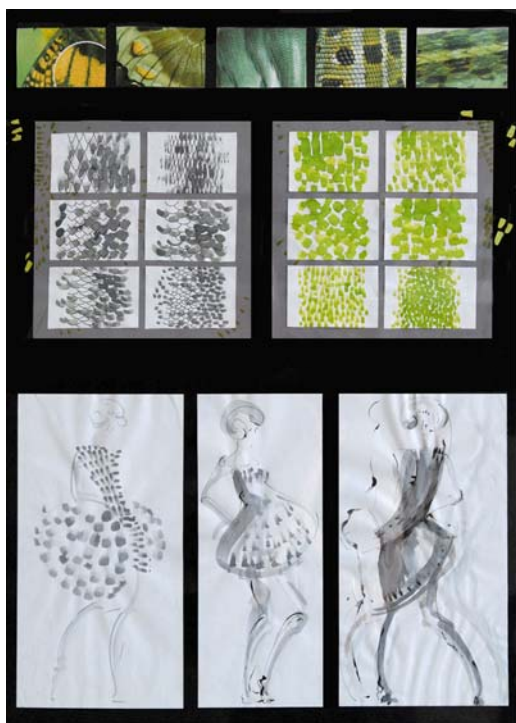
16. ábra. Struktúra és faktúra-kísérletek részletei – Balra: damil, kézi kötés – Jobbra: selymek, gyöngyök, kézi varrás¹⁵

17. ábra. Struktúra és faktúrakísérletek részletei – bőr, fonal, filc, organza, kézi szövés, csomózás¹⁶

¹⁵ Forrás: Diákmunka – Gspann Zsuzsa 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

¹⁶ Forrás: Diákmunka – Gspann Zsuzsa 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

18. ábra. Példa a természetben megtalálható különböző pikkelyek inspirálta gyűjtésre, vázlatokra és a struktúra- és fakturakísérletek alapján konstruált öltözékre (részlet) – viszkózszelyem, pamutvászon, punching technika – az alkalmi öltözék technikai érdekessége, hogy cérna és varrás nélkül készült¹⁷

19. ábra. Balra: Anyagkísérlet pikkely-inspirációra egy másik színhangulatban – organza, viszkózszelyem és pamutvászon, punching technika – Jobbra: A ruha szemből, próbababán¹⁸

¹⁷ Forrás: Diákmunka – Szalai Sára 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

¹⁸ Forrás: Diákmunka – Szalai Sára 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

20. ábra. Formatanulmányok – papírruhák – hallgatói munkák a Magyar Iparművészeti Egyetemen. Balról-jobbra: Gömöri Gyöngyi, Gyulai Natália, Mészáros Dóra munkája 1997.¹⁹

A vázlatok készítésének technikáit, eszközeit szabadon választhatjuk azon grafikai- és festőeljárások közül, amelyekkel a leggyorsabban, leghatékosabban tudunk dolgozni. Érdeemes többször kipróbálni, elsajátítani, így lehetőséget adva magunknak a saját stílusunkhoz és az adott témához legközelebb álló megtalálására. Kedvelt eszközök a ceruzák, a kréták, pasztellek, a tollak és a tinták, a tus, a diófafác és a filctollak, ecsetfilcek, ecsetek.

(Az eszközökről bővebben a 0982-06 kreatív szakmai tervezés modul 008-as "Vizuális jegyzetek, struktúra, forma és színvázlatok készítése. A koncepciótervek, vázlatok, makettek eszköztára" című szakmai tartalomelemben, a divatrajzok szabadkézi technikáiról pedig a 0991-es modul 009-es "Stílustervek bemutatása szabadkézi rajzi technikákkal, módszerekkel" című szakmai tartalomelemben lehet olvasni.)

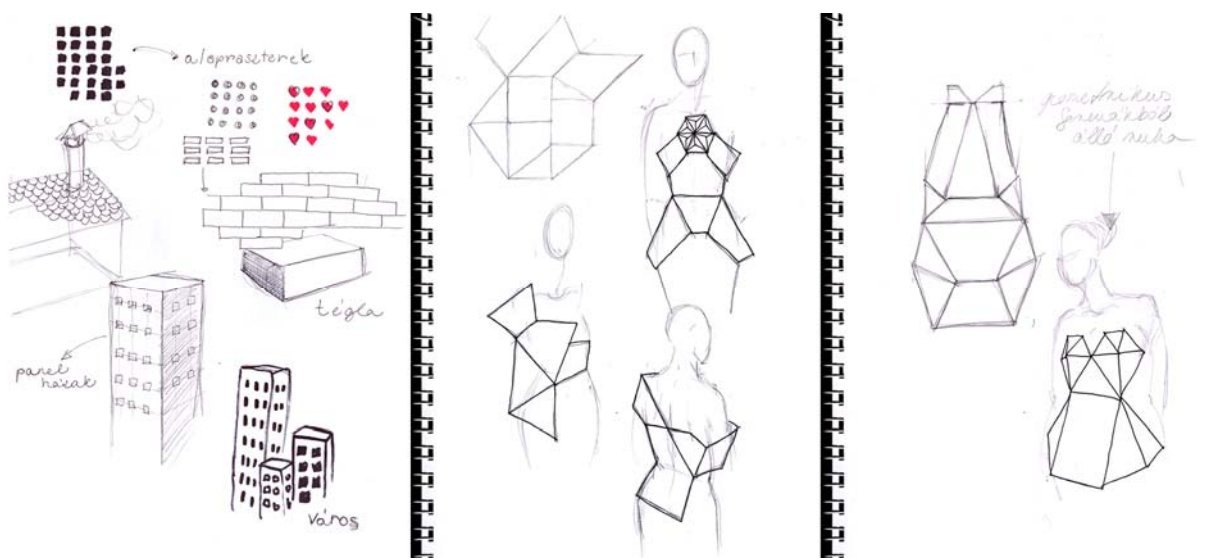
¹⁹ Forrás: A magyar iparművészet az ezredfordulón – Magyar Művészeti Akadémia Alapítvány 2003. (24. old.)

21. ábra. Balra: Példa a nagyvonalú friss ceruzavázlatokra – tanulmány: öltözékek tervezése szabás és szűkítők nélkül, négyszög elemekből – grafitceruza, színes ceruza – Jobbra: Elegáns divatrajz a terv lényeges nézetét bemutató kompozícióval – Konsánszky Dóra ruhatervező iparművész munkája²⁰

Ötleteinket bármikor, bárhol rögzíthetjük, ha mindig magunknál tartunk egy vázlatfüzetet, vagy más néven: vizuális naplót. A *scrapbook* (ejtsd: szkrepbuk) egy olyan napló, melyben mindazt, ami megragadta a figyelmünket, gondolatainkat, ötleteinket, vizuális és szöveges feljegyzéseinket, gyűjtéseinket vezethetjük. A magunk számára készített vázlatoknak nem kell tökéleteseknek és befejezetteknek lenniük, mivel nem kerülnek bíráló zsűri elé, és bátrabban készítjük el őket egy füzetbe, mintha egy, az asztalunkon lévő tökéletes, vakítóan fehér rajzlap elé ülnénk. A vizuális naplónkba szabadon és gyorsan skiccelhetünk, rajzaink mellé személyes megjegyzéseket fűzhetünk. Megfigyeléseink, ötleteink folyamatos dokumentálása fejleszti gondolkodásunkat, valamint ezek a vázlatok, rajzok előadásmódjukban a későbbiekben a gyakorlástól egyre professzionálisabbá fejlődnek, tartalmuk pedig saját könyvtárunkká, adatbankunkká válnak későbbi tervezéseinkhez is.

²⁰ Forrás: Forrás: Diákmunka – Hegyi Dóra 2008. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola
http://artportal.hu/lexikon/kepek/divatrajz_1 (2010. augusztus 13.)

22. ábra. Példa: egy vázlatfüzet (scrapbook) három lapja: ötletek, gyors skiccek mintatervezéshez, formatanulmányokhoz, emlékeztető feljegyzések – személyes használatra – grafitceruza, filctollak²¹

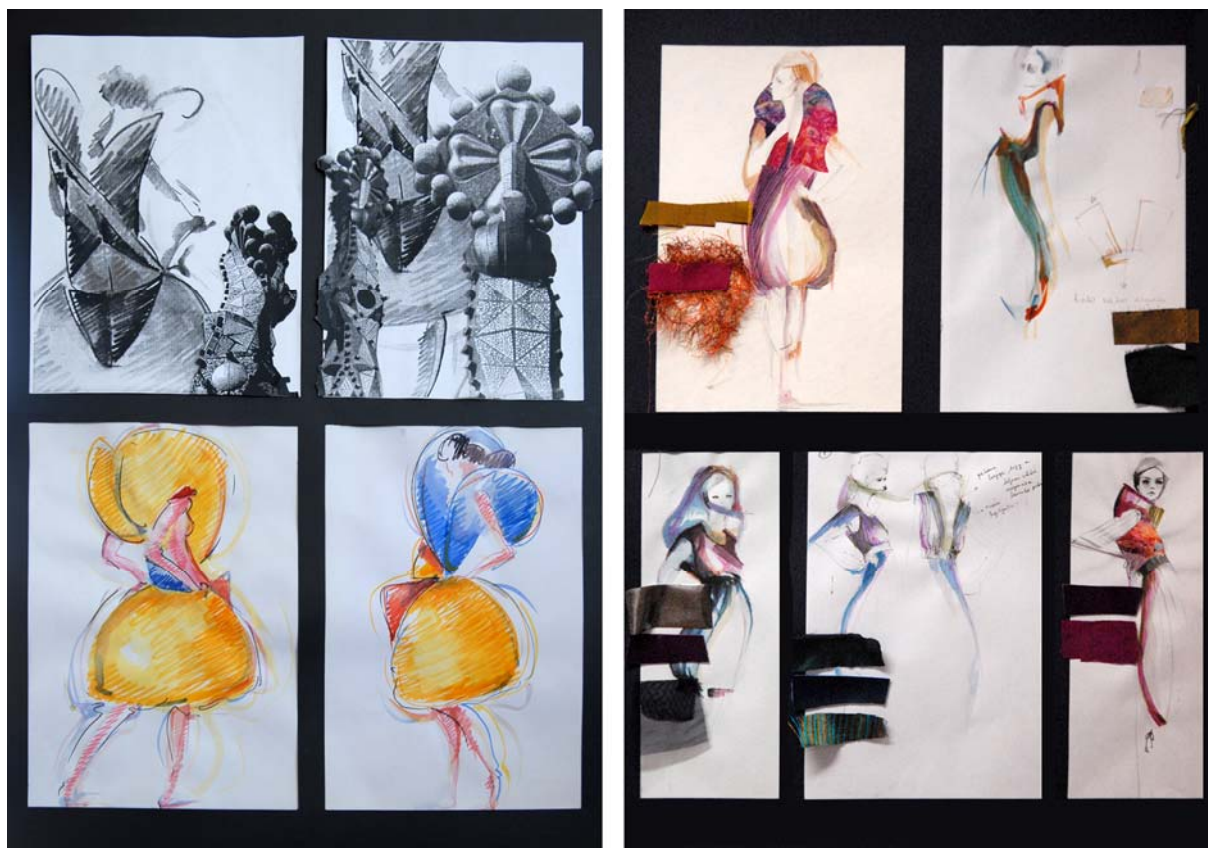
Természetesen, ha munkánk jellege megköveteli, hogy vázlatainkat már a tervezés korai fázisában a megrendelővel, társtervezővel vagy kivitelezővel egyeztetni kell, figyelniük kell a megfelelő komponáltságra, érthetőségre, művészi kivitelre és az ízléses, gondos tárlásra. Ebben az esetben az inspirációs gyűjtés szöveges, vagy képi megjelenítése is része lehet a bemutatandó anyagnak, amennyiben elképzeléseinket "eladhatóbbá" teszi. Rajzainkat, grafikáinkat kiegészíthetjük magyarázó szövegekkel, anyagvágatokkal, kellékekkel, melyekkel pontosíthatjuk elképzeléseinket. A szöveges megjegyzéseknek stílusban, formában illeszkedniük kell a rajzi elemek és a koncepció alaphangulatához, ennek megfelelően készíthetjük szabadkézzel és számítógép használatával egyaránt. Törekedniük kell az ízléses, igényes megfogalmazásra, mellyel munkánk színvonalát tovább tudjuk emelni, és amellyel megrendelőink, elbírálóink, társtervezőink elismerését válthatjuk ki.

23. ábra. Példa a gyűjtőmunka, a csomózásos anyagkísérletek bemutatására²²

²¹ Forrás: Diákmunka – Gspann Zsuzsa 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

²² Forrás: Diákmunka – Komjáti Beáta Zita 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

24. ábra. Balra: Antonio Gaudí építész formavilágának inspirációs gyűjtése és az ennek alapján készült öltözékek lendületes vázlatai – Jobbra: Öltözképvázlatok fiatalok számára anyagvágatokkal és szöveges megjegyzésekkel kiegészítve²³

5. Az inspirációs gyűjtésünk alapján történő első vázlataink rögzítése után, igyekezzünk többféle úton, többféle ötlet alapján elindulni. Ha már kimerítettük összes gondolatunkat, legtöbbször kiderül, hogy nem lett volna szerencsés, ha az elsőnél leragadunk. A legjobb vázlatunk kiválasztása után készítsük el annak **variációit**, logikus sorrendben végigmenve az összes lehetséges változaton. Érdemes végiggondolni a sziluettet, záródásokat, a díszítéseket és más részleteket, megkeresve a témához legjobban illő és a leginkább újszerű formákat. Természetesen a darabszámot meghatározza a rendelkezésünkre álló idő és a józan észszerűség, amellyel csapongó fantáziánkat a feladat legoptimálisabb megoldására ösztönözzük.

Attól kezdődően, hogy eldöntöttük a tervezésünk koncepcióját, törekednünk kell arra, hogy a teljes kollekción belül legyen egy hangsúlyos vezérfonal, ezzel elkerülhető, hogy terveink zavarossá váljanak. Nem szerencsés a kollekción belüli formai csapongás, valamint az sem, ha egy öltözékre az összes ötletünket rá akarjuk "pakolni", ezzel csak azt érnénk el, hogy azok közömbösítenék egymást. Legtöbbször "a kevesebb a több"!

²³ Forrás: Diákmunka – Szalai Sára 2008. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola
Diákmunka – Pápai Lilla 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

25. ábra. Balra: Variációk egy japán kimonók inspirálta esküvői ruha felső részére – grafitceruza vázlatok – Jobbra: Egy már letisztult, kiválasztott megoldás terve – tusrajz²⁴

26. ábra. Ceruzavázlatok szabás nélküli öltözékek részletmegoldásairól, variációiról²⁵

²⁴ Forrás: Diákmunka – Sármán Nóra 2003. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

²⁵ Forrás: Diákmunka – Hegyi Dóra 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

27. ábra. Makett variációk készítése szabás nélküli öltözékekhez próbababán, redőzéssel és hajtogatással, elasztikus anyagból – fotók a műhelymunka különböző fázisairól²⁶

28. ábra. Balra: Variációk szabás nélküli öltözékekhez a vázlatfüzetben – Makett variáció ugyanahhoz a feladathoz modellen, elasztikus anyagból²⁷

²⁶ Forrás: Diákmunka – Hegyi Dóra 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

²⁷ Forrás: Diákmunka – Hegyi Dóra 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – Divatfotó: Varga Mónika

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Az alábbiak nem csak az esetismertetésben felmerülő konkrét probléma megoldására, hanem általánosságban, a tervezés első lépéseire vonatkoznak:

1. Elsődleges a tervezési feladat céljának pontos meghatározása, a pályázati kiírás, szöveg helyes értelmezése, vagy a megrendelő igényeinek szakirányú felmérése. Gondolatait, ha szükséges, vitassa meg társaival!
2. A feladat tanulmányozása után következik a gyűjtőmunka, a rendelkezésünkre álló technikai- és technológiai, anyagi lehetőségek felmérése. Információkat kell gyűjtenie a felhasználható anyagok, kellékek tulajdonságairól, a meghatározott funkció és célkörnyezet tartalmi és formai követelményeiről. A gyűjtőmunka része a divat- és színtrendek, a piac, vagy az egyedi igények felkutatása és a fellelhető korábbi és kortárs tervezői megoldások megismerése. Látogassa a szakirányú kiállításokat, múzeumokat, vásárokat és divatbemutatókat! Tanulmányozza a könyvtárakban a divattal foglalkozó folyóiratokat, szakkönyveket, és az internetes oldalakat!
3. Ha már elegendő információ birtokában van, fontos az önnek legmegfelelőbb inspiráció megkeresése, hogy alkotómunkáját a legegényibb, legfrissebb, legjobb minőségben tudja elvégezni. Ehhez elsősorban nyitott szemmel, a téma iránti megfelelő érdeklődéssel kell szemlélnie környezetét, a minket körülvevő, a természet és az ember alkotta világot.
4. Gondolatai, benyomásai gyűjtésére használjon *scrapbook*-ot, vizuális naplót, melyet mindig magánál tart! Rajzoljon, jegyzeteljen, vagy akár ragasszon bele képeket!
5. Az inspiráció kiválasztása után gyűjtsön a témához kapcsolódó szöveges és képi anyagot. Használja az internetet, és látogassa a könyvtárakat, vagy az inspirációhoz kapcsolódó helyszíneket. Rajzoljon, fotózzon, nyomtasson, készítsen másolatokat!
6. Készítsen vázlatokat, maketteket, struktúra- és faktúrakísérleteket a legjobb ötletei alapján, melyekben az egyediségre, újszerűsége törekszik! A makettekhez elképzeléseitől függően szerezzen be, és alkalmazzon csomagolópapírt, skiccpauszt, molinót, vagy más olcsó textilkelmet, esetleg speciális, alakítható anyagokat! A struktúra- és faktúrakísérletekhez bármilyen, szabadon választott textiltechnikát és anyagot alkalmazhat, egymással keverheti őket, fantáziája alapján eddig nem alkalmazott, újszerű minőségeket hozhat létre. Bátran kísérletezzon, és rendszeresen konzultáljon tanárával!
7. A legeredetibb, legjobb vázlat, makett, vagy kísérlet kiválasztása után határozza meg a tervezés fő irányát, koncepcióját, melyre terveit, az egész kollekció vezérfonalát felépítheti! Ügyeljen arra, hogy az eredeti ötlet, a koncepció minden egyes tervén egyértelműen megjelenjen, gondolatmenete ne váljon zavarossá! A tervvariációk, a kollekció elkészítésekor törekedjen az egységes, harmonikus összhangra, de egyúttal a változatosságra, ötletességre, az unalmas ismétlődések elkerülésére! Tanulmányozza a neves divattervezők idevágó módszereit, és kérje tanára segítségét!

MEGOLDÁSOK:

Az alábbi példák csak tanulságul, nem másolásra szolgálnak, ezeken kívül még számtalan jó megoldás lehetséges. Törekedjen az egyéni, ötletes megoldásokra!

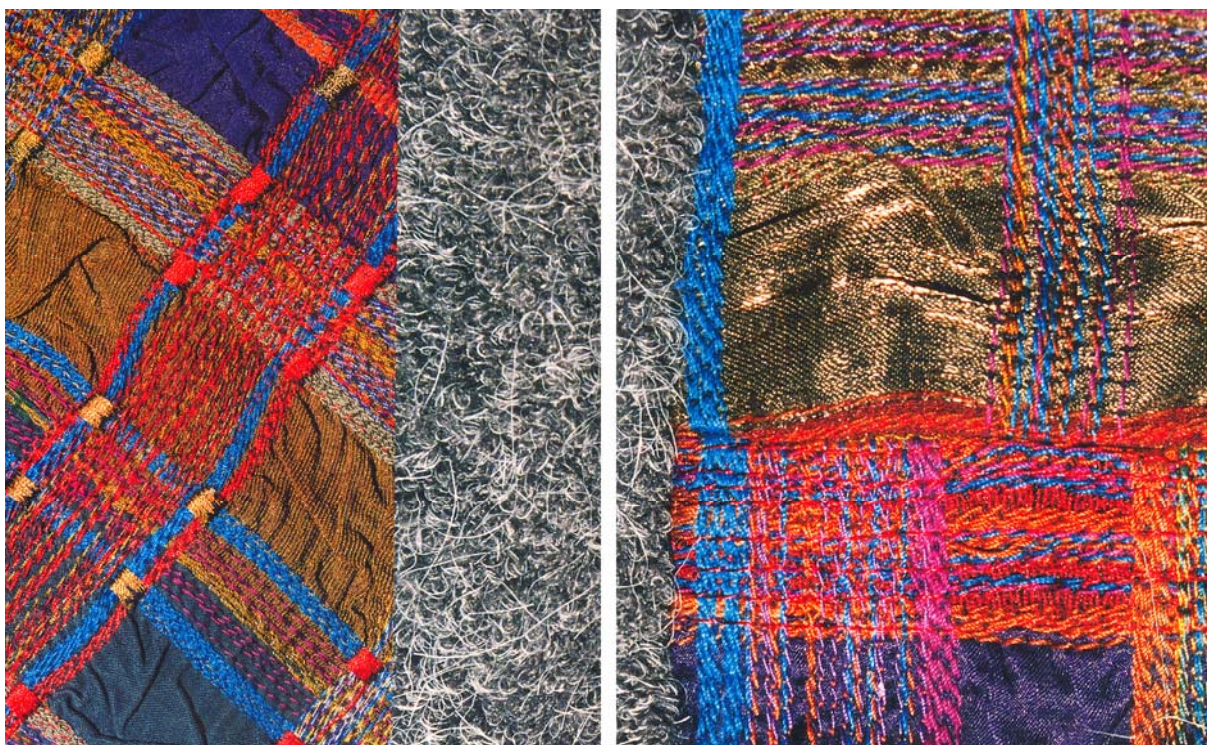
29. ábra. Példa egy színtrend gyűjtésre a www.pantone.com internetes oldalról 2010.²⁸

30. ábra. Példa egy egyéni struktúrakísérletre és az ebből készült öltözékre²⁹

²⁸ Forrás: Diákmunka – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

²⁹ Forrás: Diákmunka – Pápai Lilla 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – a szerző fotói

31. ábra. Egyedi anyagmanipulációk – Vereczkey Szilvia iparművész munkája³⁰

32. ábra. Példa az egyedi anyagmanipulációkból, a kísérleti munkákból kiindult tervezésre – Vereczkey Szilvia iparművész munkái 2004.³¹

³⁰ Forrás: Vereczkey Szilvia textile designer egyéni katalógus 2004.

³¹ Forrás: Vereczkey Szilvia textile designer egyéni katalógus 2004.

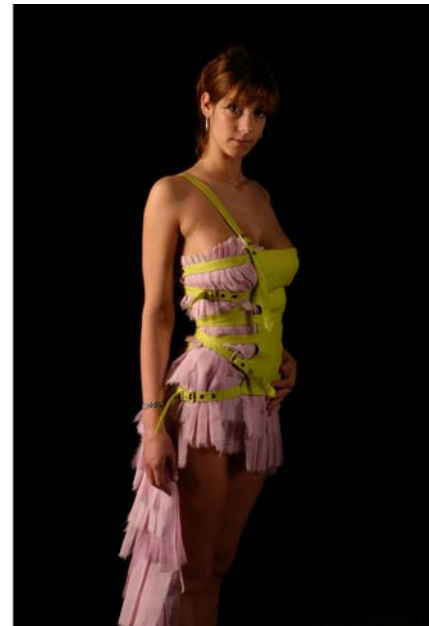
33. ábra. Chanel modellek, melyeknél nagy hangsúlyt kap a különleges anyagok, struktúrák és faktúrák felhasználása 2010.³²

34. ábra. Balról egy Chanel modell, középen és jobbra két Dior modell hangsúlyosan egyéni anyaghasználattal, újszerű faktúrák felhasználásával 2010.³³

³² Forrás: <http://www.pantone.com> és <http://elizamagazine.com/blog/?cat=1418> (2010. augusztus 12.).

³³ Forrás: <http://www.pantone.com> (2010. augusztus 12.).

35. ábra. Balra: Példa aszimmetrikus öltözékek variációira, fiatalok számára – makettek – Jobbra: A kész ruha, a sorozat utolsó iskolai darabja – kézi festésű pamut- és lenvászón³⁴

36. ábra. Az újabb variációk: az aszimmetrikus ruhák esküvői változatai már egy angol divatbemutató és egy francia szalon katalógusainak címlapjain – Sármán Nóra tervei 2005.³⁵

³⁴ Forrás: Diákmunka – Sármán Nóra 2004. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – balra: a szerző fotója – Divatfotó: Záray Péter

³⁵ Forrás: <http://sarmannora.blogspot.com> (2010. augusztus 30.)

37. ábra. Példa a kollekción belüli egységes stílusra, a tervezés következetességére³⁶

38. ábra. Példa a kollekción belüli egységes stílusra, a tervezés következetességére, logikájára, az alapötlet kihangsúlyozására – Haider Ackermann divattervező munkái 2010.³⁷

³⁶ <http://www.monoxious.com/runway-review-haider-ackermann-fallwinter-2010/> (2010. augusztus 20.)

³⁷ <http://www.monoxious.com/runway-review-haider-ackermann-fallwinter-2010/> (2010. augusztus 20.)

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Gyűjtsön "csipke" témában inspirációs anyagot, amelyet a későbbiekben egy kollekció tervezéséhez felhasználhat! Tanulmányozza a témának megfelelő szakkönyveket, folyóiratokat, internetes oldalakat! A rendelkezésére álló idő maximum egy hét legyen!

2. feladat

Készítsen egyedi anyagkísérleteket, anyagmanipulációkat, próbáljon eddig nem látott új struktúrákat, faktúrákat létrehozni! A tanári segítséggel kiválasztott legjobban sikerült anyagkísérletéből tervezzen egyszerű öltözetet, vagy öltözködés kiegészítő tárgyat! Ügyeljen arra, hogy a terv kiemelje, és ne elnyomja az egyénileg létrehozott alapanyag szépségét, különlegességét, figyeljen a forma, a stílus és az anyag összhangjára! Folyamatosan konzultáljon tanárával!

3. feladat

Tervezzen egyszerű mértani elemekből (négyzet, négyszög, háromszög stb.) öltözetet! Ne tervezzen szűkítőket, tanulmányozza, hogyan oldható meg a feladat szabás nélkül! Készítsen makett-tanulmányokat, formálja meg elképzeléseit próbababán! Formatanulmányait a későbbiekben felhasználhatja kevésbé megkötött feladatokhoz is.

MEGOLDÁSOK

1. feladat

39. ábra. Egy lehetséges példa a sok közül: Képi anyag gyűjtése "csipke" témában egy későbbi tervezés inspirációs anyagához³⁸

40. ábra. További gyűjtések a "csipke" inspirációhoz³⁹

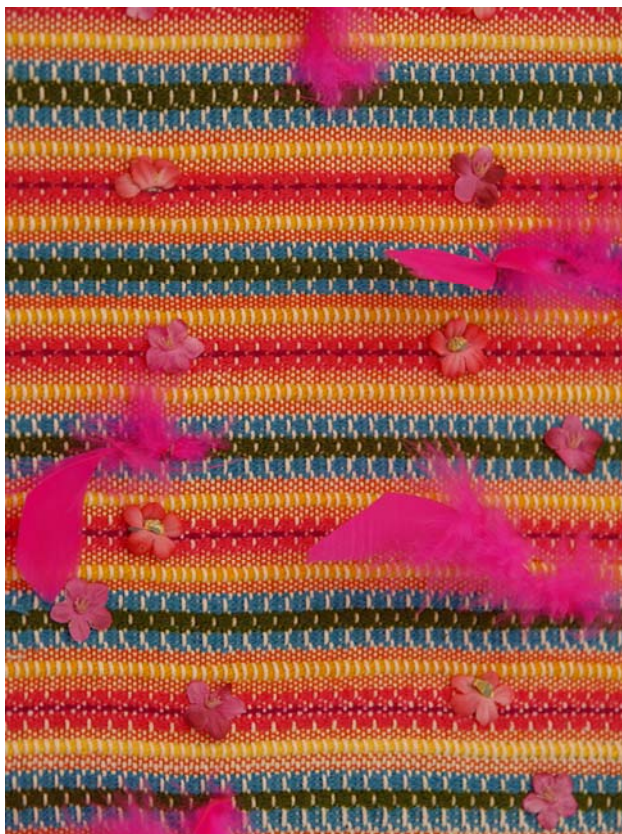
³⁸ Forrás: Diákmunka 2010.

³⁹ Forrás: Diákmunka 2010.

2. feladat

41. ábra. Példa faktúrakísérletekre kézi szövessel, csomózott technikával – gyapjú, pamut, filc, tüll, műanyagzsinór⁴⁰

42. ábra. Példák nyüstös szövőszéken készített szerkezeti- és faktúrakísérletekre – pamut, gyapjú, madártoll, selyemvirág, nylonharisnya⁴¹

⁴⁰ Forrás: Diákmunka – Soós Réka 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

⁴¹ Forrás: Diákmunkák – Lőrincz Lili Hanna és Gedeon Boróka 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

43. ábra. Egyéni anyagmanipulációból tervezett öv és felsőrész⁴²

44. ábra. Balra egy egyéni anyagkísérlettel díszített selyemkendő – Jobbra: anyagmanipulációk – Vereczkey Szilvia iparművész munkái⁴³

⁴² Forrás: Diákmunka – Szepessy Zsófia 2005 – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – Fotó: Záray Péter
Forrás: Diákmunka – Gspann Zsuzsa 2010. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – Fotó: Fillér Mariann

⁴³ Forrás: <http://termuves.hu/?q=hu/targy/textil> (2010. augusztus 30.)

3. feladat

45. ábra. Vázlatok, tervek ugyanarra a témára: Szabás nélküli öltözékek különböző egyszerű geometrikus elemekből konstruálva – Balra: Négyszögekből felépített kapucnis öltözék – ceruzarajz 2008. – Középen: Redőzött, illetve berakott téglalapokból tervezett alkalmi öltözék az ókori lepelruhák inspirációja alapján – ceruzarajz 2009. – Jobbra: Egyszerű síklapokból felépített női pelerin-sorozat egyik darabja, lyukasztásos díszítéssel gyapjúfilc anyagra tervezve – tusrajz 2007.⁴⁴

46. ábra. Variációk a "kis fekete ruhára" – geometrikus elemekből – Sárman Nóra tervei⁴⁵

⁴⁴ Forrás: Diákmunka – Hegyi Dóra 2008. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

Forrás: Diákmunka – Hegyi Dóra 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

Forrás: Diákmunka – Benus Dániel 2007. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

⁴⁵ Forrás: <http://sarmannora.blogspot.com> (2010. augusztus 30.)

47. ábra. Négyzetögekből konstruált kapucnis öltözék – formatanulmány – filc 2008⁴⁶

48. ábra. Színvázlatok, formavariációk a szabás nélküli lepelruhákra hajtogatással és redőzéssel – akvarell⁴⁷

⁴⁶ Forrás: Diákmunka – Hegyi Dóra 2008. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

⁴⁷ Forrás: Diákmunka – Hegyi Dóra 2009. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola

49. ábra. Speciális lágy anyagból készült öltözékek kör-formára egy táncelőadáshoz – Maria Blaisse: "Fekete körök" 1996.⁴⁸

50. ábra. Elegáns pelerin, egyszerű elemekből összeállítva – filc, lyukasztás 2007.⁴⁹

⁴⁸ Forrás: Sarah E. Braddock and Marie O'Mahony: Techno textiles – Thames and Hudson 1998. (22. oldal)

⁴⁹ Forrás: Diákmunka – Benus Dániel 2007. – Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – Fotó: Láng Szonja

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

A magyar iparművészet az ezredfordulón – Magyar Művészeti Akadémia Alapítvány 2003.

Irány.hu 16. szám – Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Tanárképző Tanszéke

Sarah E. Braddock and Marie O'Mahony: Techno textiles – Revolutionary Fabrics and Design – Thames and Hudson 1998.

AJÁNLOTT IRODALOM

Rudolf Broby-Johansen: Az öltözködés története – Gondolat Kiadó – Budapest, 1969.

Ludmila Kybalová – Olga Herbenová – Milena Lamarová: Képes divattörténet – Corvina Kiadó 1977.

John Peacock: Nagy kosztümös könyv – Cser Kiadó – Budapest, 2003.

Maite Lafuente: Fashion illustration techniques – Evergreen Gmbh, Köln, 2008.

Sarah E. Braddock and Marie O'Mahony: Techno textiles – Revolutionary Fabrics and Design – Thames and Hudson 1998.

Ihász Zsuzsa: Művészeti technikák könyve – Helikon Kiadó 1998.

A(z) 0991–06 modul 021–es szakmai tankönyvi tartalomeleme
felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
54 211 07 0000 00 00	Divat- és stílustervező

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
25 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató